

CONCEPT

Aanvullend natuuronderzoek

Park Achterhoek in Winterswijk

In opdracht van gemeente Winterswijk

Colofon

Aanvullend natuuronderzoek Park Achterhoek in Winterswijk

Opdrachtgever	Gemeente Winterswijk
Contactpersoon	Dhr. A. Poelmans
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2055
Auteur	S.J.J. Wamelink
Controle	
Publicatiedatum:	CONCEPT
Foto voorblad	Plangebied (foto: S.J.J. Wamelink)

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel.....	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
2.4 Geplande werkzaamheden	5
3 Methodiek aanvullend onderzoek.....	7
3.1 Kleine marterachtigen	7
3.2 Grote vos en grote weerschijnvlinder	10
4 Resultaten aanvullend onderzoek.....	12
4.1 Kleine marterachtigen	12
4.2 Grote vos en grote weerschijnvlinder	13
5 Wet natuurbescherming.....	14
5.1 Wezel	14
5.2 Grote vos.....	14
5.3 Overige soort(groep)en en zorgplicht.....	14
6 Conclusie.....	15
Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek.....	17

Samenvatting

Uit het gericht onderzoek blijkt dat de geplande ontwikkeling van het gebied 'Park Achterhoek' in Winterswijk tot een ??? een negatief effect heeft op vaste rust- en verblijfplaatsen van de wezel. Eventuele (significant) negatieve effecten zijn mogelijk op het leefgebied van de grote vos (opmerking SA: onderzoek nog niet afgerond!).

Het aanvragen van een ontheffing en het opstellen van een mitigatie- en compensatieplan voor wezel (en grote vos?) is noodzakelijk.

Er moet bij de werkzaamheden verder rekening worden gehouden met de aanwezigheid van overige grondgebonden zoogdieren, waaronder de eekhoorn, en eventueel amfibieën. De werkwijze dient in een ecologisch werkprotocol vastgelegd te worden.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet ook rekening worden gehouden met broedvogels. Werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om ??? te realiseren in het plangebied. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van de gemeente Winterswijk. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde veldonderzoek op de locatie uit.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Gemeente Winterswijk is voornemens om het gebied 'Park Achterhoek' te ontwikkelen. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de natuurwetgeving. Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van de wetgeving. Staring Advies heeft in 2016 in het kader van de Flora- en faunawet een quickscan natuurtoets en aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd voor het gezondheidspark ('Park Achterhoek') in Winterswijk. Het betreft de rapportnummers 1655 en 1688. Het plangebied is sinds 2016 ongewijzigd gebleven. Sinds 1 januari 2017 is echter de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet. In het kader van het bestemmingsplan dienen de uitgevoerde natuuronderzoeken getoetst te worden op de Wnb. De heer Poelmans van de gemeente Winterswijk is betrokken bij de plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om de actualisatie van de in 2016 uitgevoerde natuuronderzoeken op te stellen. Uit de actualisatie is gebleken dat in het plangebied mogelijk de strikt beschermde soorten bunzing, hermelijn en wezel (kleine marterachtigen) en grote vos en grote weerschijnvlinder (dagvlinders) voorkomen. De heer Poelmans is namens de Gemeente Winterswijk betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies opdracht gegeven voor dit aanvullende onderzoek.

1.2 Doel

Ruimtelijke plannen kunnen conflicterend zijn met de Wet natuurbescherming, wanneer er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. Het doel van het natuuronderzoek is om te inventariseren of er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van vaste rustplaatsen en essentieel leefgebied van de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel en voortplantingshabitat van de grote vos en grote weerschijnvlinder. Voor overige beschermde soorten is tijdens de (actualisatie van de) quickscan natuurtoets aangetoond dat negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn (m.u.v. overige broedvogels).

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Plan Achterhoek
Plaats: Winterswijk
Gemeente: Winterswijk
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt langs de noordwestrand van de woonkern Winterswijk (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan de noordzijde en de westzijde aan agrarische percelen, aan de zuidzijde door een retentievijver (Streekziekenhuis Koningin Beatrix) en aan de westzijde door de Tuberweg. Het plangebied bestaat enkele bosjes met diverse loofhoutsoorten en een (grotendeels) verlande poel, de bovenloop van de Muldersbeek, ruderaal vegetatie met opslag van brem, solitaire bomen en een oude boerderij met bijgebouwen (zie figuur 2). Recentelijk (2016) is er in het plangebied een ontsluitingsweg aangelegd. De ontsluitingsweg Beatrixpark loopt vanaf de Rondweg West over het tot aan de Groenloseweg.

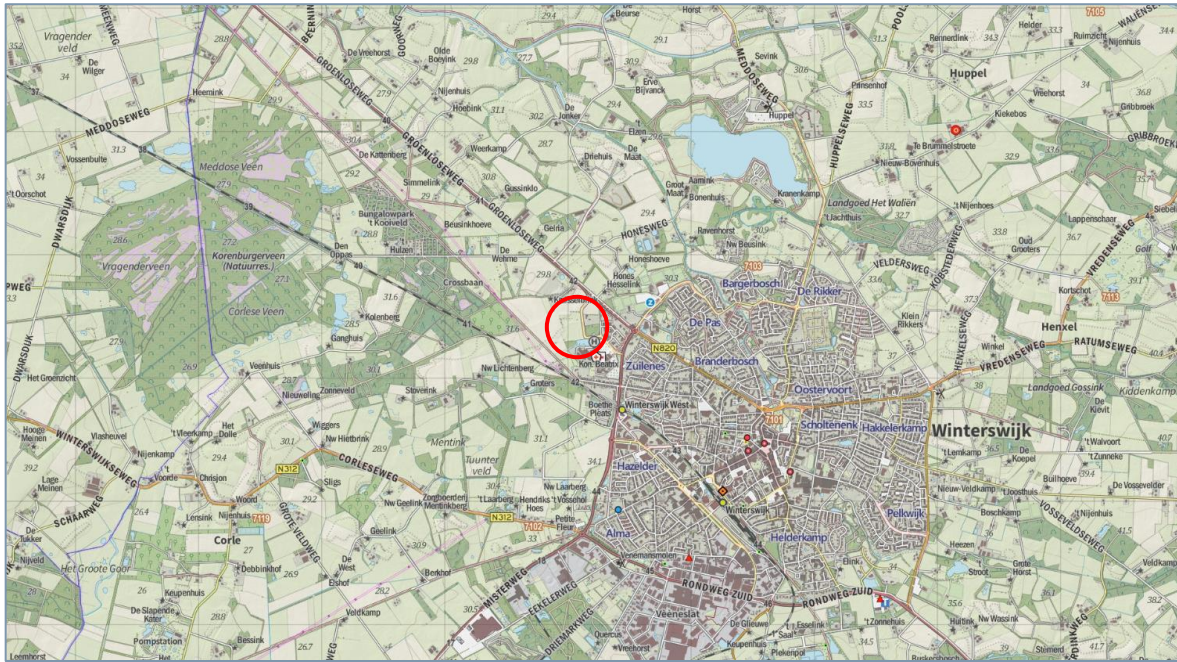
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Om het eventuele verstoring effect van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door agrarische percelen, een retentievijver en verharding (zie figuur 2).

2.4 Geplande werkzaamheden

Nader in te vullen. Aanvullend info gemeente W'wijk noodzakelijk.

Versnelde procedure voor bouw opslaghal Obelink?

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (rood). Bron: Provincie Gelderland (2019).

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rood) en het onderzoeksgebied (gele stippellijn). Bron: Provincie Gelderland (2019).

3 Methodiek aanvullend onderzoek

Op basis van de landelijk erkende protocollen voor gericht natuuronderzoek is de onderzoeksintensiteit bepaald. Het onderzoek naar de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel is overeenkomstig de voorstellen uit de 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming' van de provincie Noord-Brabant en Noord-Holland uitgevoerd.

Van grote vos en grote weerschijnvlinder zijn (nog) geen soortinventarisatieprotocollen voorhanden.

3.1 Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen zijn door hun verborgen leefwijze en lage dichtheden lastig op te sporen. Om de drie soorten kleine marters vast te stellen worden doorgaans verschillende methoden gebruikt. Bij meerdere soorten is een combinatie van methoden noodzakelijk. Op basis van habitatgeschiktheid worden de volgende kleine marterachtigen in het gebied verwacht:

- Bunzing
- Hermelijn
- Wezel

De minimale inzet van het aantal inventarisatiematerialen verschilt per methode en is afhankelijk van de grootte van het terrein (Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, provincie Noord-Brabant, 2017 en Handreiking Kleine Marters, provincie Noord-Holland, 2017). Om de aanwezigheid van de drie soorten kleine marters vast te stellen is gebruik gemaakt van een combinatie van de volgende methoden:

- Cameraval met lokmiddel (specifiek voor bunzing), type 'Struikrover 3.5'.
- Marterbox (type 'Mostela'), met cameraval type Bushnell Trophy Cam Aggressor, voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing.
- Spoorbuizen voor specifiek hermelijn en wezel.

De minimale inzet per inventarisatiemethode is gerelateerd aan de grootte van het terrein. Op basis van de habitatgeschiktheid zijn enkele delen van het plangebied geschikt geacht als (functioneel) leefgebied voor kleine marterachtigen (zie figuur 3). In totaal is circa 3,1 hectare potentieel geschikt leefgebied in het plangebied voorhanden. De overige delen van het plangebied zijn door het ontbreken van dekking in de vorm van struiken, bosschages, takkenhopen, stenen, e.d. ongeschikt als functioneel leefgebied.

Figuur 3. Ligging potentieel geschikt leefgebied kleine marterachtigen met oppervlakten in hectare binnen het plangebied (groen).

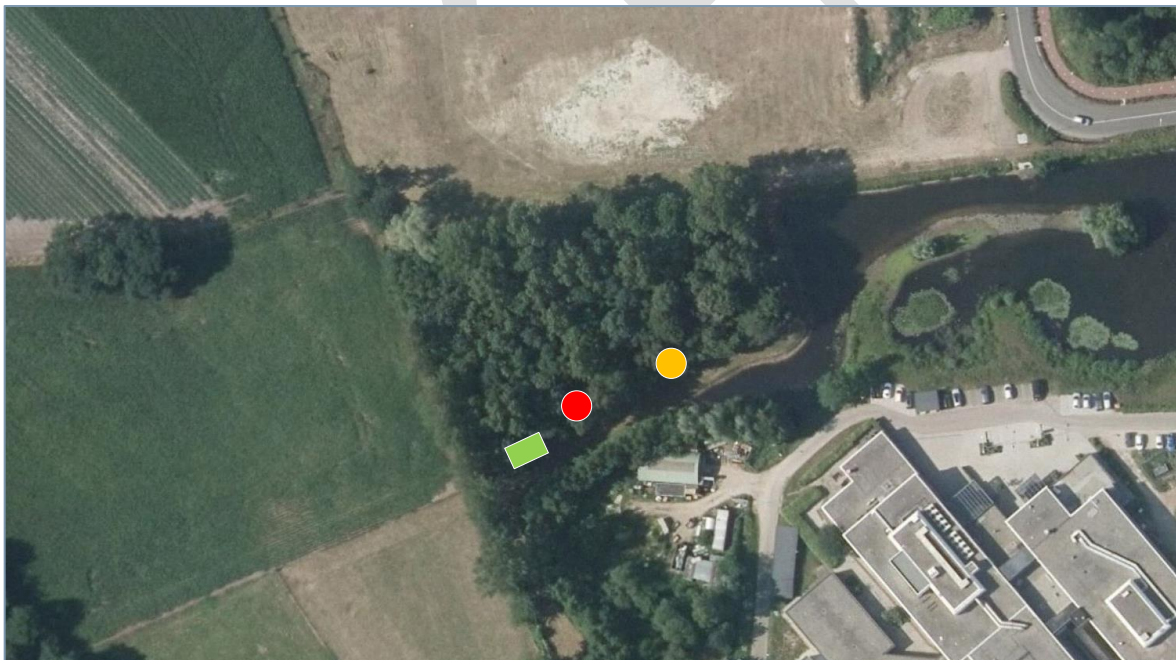
In totaal zijn in het plangebied 3 wildcamera's, 3 marterboxen met wildcamera en 20 (4 x 5) sporenbuizen geplaatst (zie figuur 4, 5 en 6).

Figuur 4. Monsterpunten locatie 1. Rood: wildcamera, oranje: mostela en groen: sporenbuizen.

Figuur 5. Monsterpunten locatie 2. Rood: wildcamera, oranje: mostela en groen: sporenbuizen.

Figuur 6. Monsterpunten locatie 3. Rood: wildcamera, oranje: mostela en groen: sporenbuizen.

De apparatuur is ingezet in de meest kansrijke landschapselementen als houtsingels, waterpassages, bosschages, overgangen tussen ruigte en korte vegetaties etc. Dit onderzoek is verricht in de periode waarop de dieren het meest actief zijn, te weten van mei tot en met augustus. Hierbij zijn de eenheden bestaande uit enkele cameravallen, marterboxen en spoorbuizen minimaal zes weken in het gebied geplaatst. Tijdens deze

periode zijn de eenheden zo min mogelijk beroerd om verstoring te voorkomen. Na een paar weken zijn de eenheden éénmalig gecontroleerd op sporen en eventuele schade en zijn gelijk de geheugenkaartjes van de camera's vervangen. Na zes weken zijn de eenheden opgehaald en de fotobeelden van de cameravallen en de camera's in de marterboxen zijn achter de computer geanalyseerd en de aangetroffen zoogdieren/marters zijn op naam gebracht.

Ronde	Functie	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
Verblijfplaats + functioneel leefgebied					
<i>Plaatsen eenheden</i>					
1		10-07-2019	11:00 uur	13:45 uur	Bewolkt, droog, 15-16°C, wind 2-3 Bft
<i>Controle op sporen, eventuele schade en vervangen geheugenkaartjes camera's</i>					
2		20-07-2019	10:15 uur	13:45 uur	Bewolkt, regen, 18-19°C, wind 2-3 Bft
<i>Ophalen eenheden</i>					
3		22-08-2019	16:00 uur	18:40 uur	Onbewolkt, regen, 22-23°C, wind 2-3 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek kleine marterachtigen.

3.2 Grote vos en grote weerschijnvlinder

Het bosje langs de noordwestzijde van de retentievijver van het Streekziekenhuis Koningin Beatrix (SKB) en het bosje langs de Tuberweg zijn een geschikt leefgebied voor de grote vos en de grote weerschijnvlinder. Om vast te stellen of deze strikt beschermde dagvlindersoorten aan- of afwezig zijn in het plangebied is de onderzoeksinspanning bepaald aan het gedrag van beide soorten. Het aantal vlinders op de bekende vliegplaatsen van de grote vos en grote weerschijnvlinder is vaak laag. Om de trefkans te vergroten en hiermee de aanwezigheid van de beide soorten aan te tonen zijn twee veldbezoeken in de periode half juni - begin augustus uitgevoerd te worden. Tevens zal één veldbezoek in het vroege voorjaar van 2020 uitgevoerd worden voor specifiek de grote vos. De grote vos overwintert namelijk als vlinder en dit betekent dat ze ook vroeg in het jaar al te zien zijn. Het voorjaar is dan ook de beste tijd om de grote vos te zien te krijgen.

Figuur 7. Ligging potentieel geschikt leefgebied voor grote vos en grote weerschijnvlinder binnen het plangebied (groen).

Ronde	Functie	Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
1	Leefgebied	28-06-2019	15:40 uur	17:20 uur	Onbewolkt, droog, 23-24°C, wind 1-2 Bft
2	Leefgebied	11-07-2019	10:15 uur	12:45 uur	Half bewolkt, droog, 20-22°C, wind 1-2 Bft
3	Leefgebied				

Tabel 2. Veldonderzoek grote vos en grote weerschijnvlinder.

4 Resultaten aanvullend onderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldonderzoek besproken.

4.1 Kleine marterachtigen

Tijdens het onderzoek naar kleine marterachtigen zijn in het plangebied enkele waarnemingen van de wezel gedaan (zie foto's 1 en 2). Deze waarnemingen zijn allen op één van de wildcamera's (type 'struikrover') aangetroffen (zie bijlage 1 voor de locatie).

Zowel bij de eerste als de tweede controleronde zijn bij de overige ingezette wildcamera's (type 'struikrover' en mostela) op geen van de gemaakte opnamen beelden van kleine marterachtigen aangetroffen. Verder zijn in de sporenbuizen en in de nestkasten geen (herkenbare) sporen van kleine marterachtigen aangetroffen. Er zijn wel beelden en sporen van de volgende soorten aangetroffen: bosmuis, bosspitsmuis species, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, huiskat en rosse woelmuis.

Het plangebied is in gebruik als leefgebied van de wezel.

Foto 11. Opname van een wezel in het plangebied.

Foto 2. Opname van een wezel in het plangebied.

4.2 Grote vos en grote weerschijnvlinder

Tijdens de 2 dagbezoeken in 2019 (28 juni en 11 juli 2019) zijn de grote vos en de grote weerschijnvlinder niet in het plangebied vastgesteld. Het plangebied is niet in gebruik als leefgebied van de grote weerschijnvlinder.

Onderzoek loopt nog! In voorjaar 2020 één veldbezoek voor grote vos.

5 Wet natuurbescherming

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden. In het plangebied is de strikt beschermde wezel vastgesteld.

5.1 Wezel

5.1.1 Gebruik van het plangebied

Er bevindt zich vermoedelijk een vaste rust- en verblijfplaats van de wezel in het plangebied. Het verwijderen van struiken, grazige vegetatie, opslag van materialen op en rondom het terrein aan de Tuberweg kan leiden tot aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is dan ook noodzakelijk voor de wezel. Mitigatie dient op geschikte locaties buiten de invloedssfeer van de geplande ingrepen, en binnen het territorium van de wezel, plaats te vinden door het aanbieden van nieuwe biotopen.

5.2 Grote vos

5.2.1 Gebruik van het plangebied

Onderzoek loopt nog! In voorjaar 2020 één veldbezoek voor grote vos.

5.3 Overige soort(groep)en en zorgplicht

Van de overige (te verwachten) soort(groep)en is er geen sprake van verstoring/verwijdering van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of het wegnemen van het (functioneel) leefgebied of het niet behouden van de functionaliteit daarvan. Echter voor alle soorten, beschermde en niet beschermde, blijft de zorgplicht van kracht. Om te voldoen aan de zorgplicht, dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze dienen in een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden. Voor de volgende, in het plangebied aanwezige / te verwachten, soort(groep)en zal men mitigerende maatregelen moeten treffen:

- Grondgebonden zoogdieren, waaronder eekhoorn
- Amfibieën ? indien plasje in bos aan Tuberweg gedempt wordt / oeverzone van retentievijver vergraven wordt e.d.

6 Conclusie

Aan de hand van de verkregen resultaten en datgene wat gesteld wordt in de Wet natuurbescherming kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

Het aanvragen van een ontheffing en het opstellen van een mitigatie- en compensatieplan is noodzakelijk voor:

- Wezel

Grote vos: nog niet bekend of het aanvragen van een ontheffing en het opstellen van een mitigatie- en compensatieplan noodzakelijk is!

Zorgplicht

Bij de uitvoer van werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het leefgebied van grondgebonden zoogdieren als eekhoorn en mogelijk amfibieën. De werkwijze dient in een ecologisch werkprotocol vastgelegd te worden.

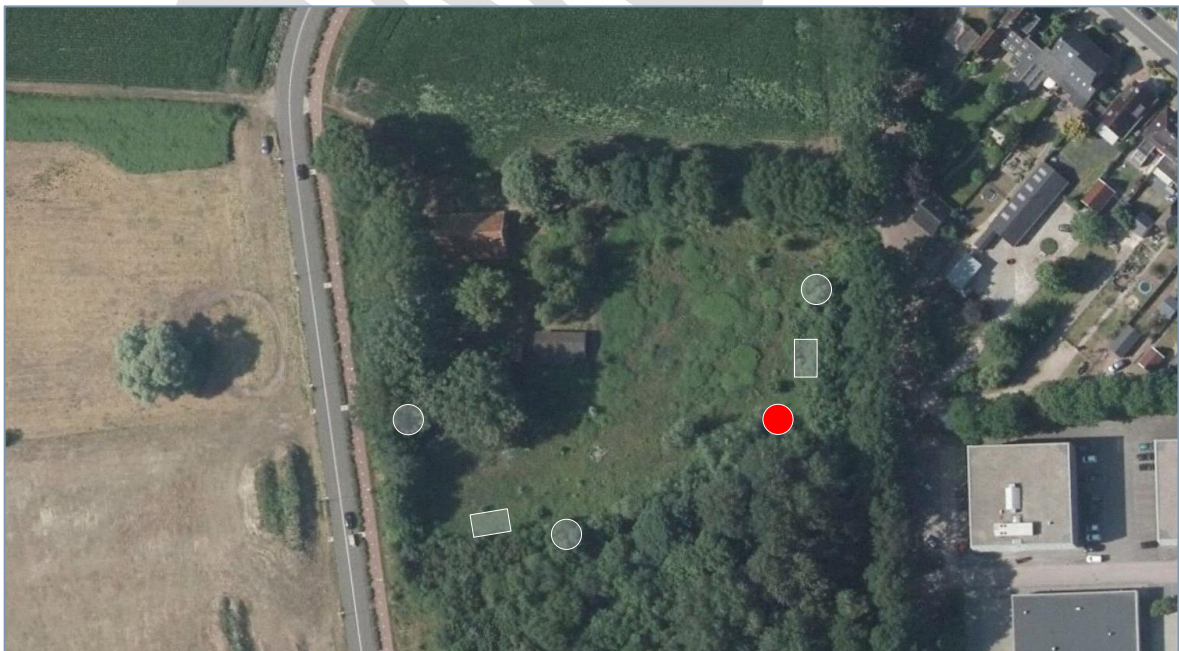
Bijlagen

1 Resultaten veldonderzoek

CONCEPT

Bijlage 1 Resultaten veldonderzoek

Wezel

● = waarneming cameraval

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
